

PIEMINAM BIRUTU MĀRKU

Ina Alsina

LLU Lauksaimniecības fakultāte, Augsnes un augu zinātņu institūts
ina.alsina@llu.lv

Biruta Mārka (Marks, Mārks) dzimusi 1929. gada 27. aprīlī Madonas apriņķa Kraukļu pagastā. Birutas tēvs bija Cescvaines kooperatīvās biedrības veikala vadītājs, bet māte – Kraukļu pamatskolas skolotāja. 1937. gadā Biruta sāka mācības Kraukļu pamatskolā, pēc tās absolvēšanas iestājās Cescvaines vidusskolā, bet vidējo izglītību ieguva Madonas vidusskolā, jo pēc kara Cescvainē vidusskolu neatjaunoja.

1948. gadā viņa iestājās Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Agronomijas fakultātē. Pēc fakultātes absolvēšanas Birutu norīkoja darbā Krustpils MTS (Mašīnu un traktoru stacijā) no sākuma par iecirkņa agronomi, vēlāk par agronomi plānotāju, bet no 1958. gada – par rajona TS augu aizsardzības agronomi. Pēc tam, kad vīrs darba dēļ tika pārcelts uz Jelgavu, 1960. gadā Biruta Mārka sāka strādāt LLA Agronomijas fakultātē par Augu fizioloģijas un mikrobioloģijas katedras laboranta aizvietotāju. Nepilna gada laikā Biruta ieguva vecākā laboranta kvalifikāciju, taču jau 1961. gadā viņa pievienojās LLU pasniedzēju saimei. 1977. gadā Birutai tika piešķirts docentes nosaukums.

Kā norāda toreizējais Augu fizioloģijas un mikrobioloģijas katedras vadītājs, profesors Alfrēds Kalniņš, „darbā Biruta Mārka ir disciplinēta, akurāta, skatās, lai studenti izpildītu savus pienākumus. Pedagoģisko un zinātniski pētniecisko darbu strādā ar lielu interesi. Īsā laikā ir apguvusi darba metodes augu fizioloģijas un mikrobioloģijas disciplīnās un vienlīdz labi veic laboratorijas darbu vadību abos priekšmetos, strādājot ar Agronomijas, Zootehnikas un Mežsaimniecības fakultātes studentiem”. Gadu gaitā Biruta specializējas augu fizioloģijā, sevišķi tuva viņai ir kokaugu fizioloģija un darbs ar Mežsaimniecības fakultātes studentiem. Uzsākot savas darba gaitas LLA, Biruta Mārka atzīst, ka krievu valodā runā ar vārdnīcas palīdzību, taču drīz pēc tam jau lasa lekcijas un vada laboratorijas darbus Agronomijas fakultātes krievu plūsmas studentiem.

Savu zinātnisko darbību Biruta Mārka uzsāka ar „Minerālvielu pievadīšanu caur augu lapām un to ietekmi uz lopbarības pupu fizioloģiskajām norisēm”, bet 1964. gadā lopbarības pupas tiek nomainītas uz lupīnu un minerālvielas tiek sašaurinātas uz fosfora pētījumiem. 1972. gadā Biruta Mārka aizstāv savu bioloģijas zinātņu kandidāta disertāciju „Fosfora ietekme uz dzeltenās lopbarības lupīnas (*Lupinus luteus* L.) slāpekļa asimilāciju”. Arī pēc disertācijas aizstāvēšanas docente turpina savus pētījumus par molekulārā slāpekļa simbiotisko fiksāciju. Viņas vadībā savus diplomdarbus izstrādājuši 28 agronomijas fakultātes studenti.

Docente Biruta Mārka devās mūžībā 2017. gada 28. maijā.